

DIREKTIVA SVETA 2005/85/ES**z dne 1. decembra 2005****o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ta direktiva, so torej prvi ukrep na področju azilnih postopkov.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti točke (1)(d) prvega odstavka člena 63 Pogodbe,

(5) Glavni cilj te direktive je določiti minimalni okvir glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v Skupnosti.

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽²⁾,

(6) Približevanje postopkovnih pravil za priznanje ali odvzem statusa begunca naj pripomore k omejevanju sekundarnega gibanja prosilcev za azil med državami članicami v primerih, ko do teh gibanj prihaja zaradi razlik v pravnih okvirih držav članic.

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(7) V sami naravi minimalnih standardov je, da morajo imeti države članice možnost uvesti ali ohraniti ugodnejše določbe za državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki državo članico prosijo za mednarodno zaščito, kadar takšna prošnja temelji na tem, da je oseba begunec v smislu 1(A) Ženevske konvencije.

(1) Skupna azilna politika, vključno s skupnim evropskim azilnim sistemom, je sestavni del cilja Evropske unije, da se postopno oblikuje območje svobode, varnosti in pravice, odprto za vse, ki jih okoliščine prisilijo k legitimnemu iskanju zaščite v Skupnosti.

(8) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki so priznana zlasti z Listino o temeljnih pravicah Evropske unije.

(2) Evropski svet je na posebnem zasedanju v Tampereju dne 15. in 16. oktobra 1999 soglašal, da si bo prizadeval za oblikovanje skupnega evropskega azilnega sistema, ki bo temeljil na popolni in skupni uporabi Ženevske konvencije o statusu beguncev z dne 28. julija 1951, kot je bila spremenjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967 (v nadaljevanju „Ženevska konvencija“), s čimer se bo potrdilo načelo nevračanja in se bo zagotovilo, da nihče ne bo poslan nazaj na področje, kjer je trpel preganjanje.

(9) Pri obravnavanju oseb, ki sodijo na področje uporabe te direktive, so države članice vezane z obveznostmi iz mednarodnih instrumentov, katerih pogodbenice so in ki prepovedujejo diskriminacijo.

(3) Sklepi iz Tampereja predvidevajo, da bi moral skupni evropski azilni sistem kratkoročno vključevati skupne standarde za pravične in učinkovite azilne postopke v državah članicah, dolgoročno pa pravila Skupnosti, ki bodo pripeljala do skupnega azilnega postopka v Evropski skupnosti.

(10) Bistvenega pomena je, da se odločbe v zvezi z vsemi prošnjami za azil izdajo na podlagi ugotovljenih dejstev in da jih na prvi stopnji izdajo organi, katerih osebje ima ustrezno znanje ali se je udeležilo potrebnega usposabljanja za delo na področju azila in beguncev.

(4) Minimalni standardi glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah, ki jih določa

(11) V interesu držav članic in prosilcev za azil je, da se o prošnjah za azil odloči kakor hitro je to mogoče. Države članice obravnavanje prošenj za azil organizirajo po lastni presoji, tako da lahko v skladu z nacionalnimi potrebami in ob upoštevanju standardov te direktive dajo prednost posamezni prošnji ali pospešijo postopek v zvezi z njo.

⁽¹⁾ UL C 62, 27.2.2001, str. 231 in UL C 291, 26.11.2002, str. 143.⁽²⁾ UL C 77, 28.3.2002, str. 94.⁽³⁾ UL C 193, 10.7.2001, str. 77. Mnenje podano po neobveznem posvetovanju.

- (12) Pojem javnega reda lahko vključuje obsodbo za hudo kaznivo dejanje.
- (13) Da bi lahko pravilno ugotovili, katere osebe potrebujejo zaščito kot begunci v smislu člena 1 Ženevske konvencije, bi moral imeti vsak prosilec, razen določenih izjem, dejanski dostop do postopkov, možnost sodelovati in ustrezno komunicirati s pristojnimi organi, kar naj mu omogoči, da predstavi vsa pomembna dejstva v zvezi s svojim primerom, ter zadostna postopkovna jamstva, da lahko v vseh fazah postopka brani svoj primer. Poleg tega bi bilo treba v postopku obravnavanja prošnje za azil prosilcu zagotoviti vsaj pravico do bivanja, dokler organ za presojo ne izda odločbe, dostop do storitev tolmačenja na morebitnem razgovoru s pristojnimi organi ob vložitvi njegove prošnje, možnost komuniciranja s predstavnikom Visokega komisariata za begunce pri Organizaciji združenih narodov (UNHCR) ali s katero drugo organizacijo, ki deluje v imenu UNHCR, pravico do ustrezne vročitve odločbe ter njene dejanske in pravne utemeljitve, možnost posvetovanja s pravnim ali drugim svetovalcem ter v odločilnih fazah postopka pravico do obveščeniosti o njegovem pravnem položaju v jeziku, za katerega se lahko upravičeno domneva, da ga razume.
- (14) Prav tako je treba zaradi njihove ranljivosti določiti posebna postopkovna jamstva za mladoletnike brez spremstva. V tem okviru bi morala biti korist otroka najpomembnejše vodilo držav članic.
- (15) Če prosilec vloži naknadno prošnjo, ne da bi predložil nove dokaze ali navedbe, bi bila zahteva, da države članice ponovno izpeljejo celoten postopek, nesorazmerna. V teh primerih bi morala imeti država članica možnost izbire med postopki, ki vključujejo izjeme od jamstev, ki so sicer zagotovljena prosilcu.
- (16) Številne prošnje za azil so vložene na meji ali na tranzitnem območju države članice, preden se odloči, ali se bo prosilcu dovolilo vstop ali ne. Državam članicam bi bilo treba omogočiti, da ohranijo obstoječe postopke, prilagojene posebnemu položaju teh prosilcev na meji. Za te okoliščine bi bilo treba določiti splošna pravila za možne izjeme od jamstev, ki bi bila prosilcu zagotovljena sicer. Postopki na meji bi se morali uporabljati predvsem za tiste prosilce, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop na ozemlje države članice.
- (17) Bistveno vodilo pri ocenjevanju utemeljenosti posamezne prošnje za azil je varnost prosilca v njegovi izvorni državi. Če je možno tretjo državo šteti za varno izvorno državo, bi bilo treba državam članicam omogočiti, da jo označijo za varno in da domnevajo, da je varna tudi za posameznega prosilca, razen če prosilec predloži resne nasprotne dokaze.
- (18) Glede na raven usklajenosti pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav in osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca, bi bilo treba določiti tudi skupna merila za označitev tretjih držav za varne izvorne države.
- (19) Če Svet oceni, da določena izvorna država izpolnjuje ta merila in jo na podlagi tega uvrsti na minimalni skupni seznam varnih izvornih držav, ki se sprejme na podlagi te direktive, bi bilo treba države članice obvezati, da obravnavajo prošnje oseb, ki imajo državljanstvo te države, ali prošnje oseb brez državljanstva, ki so prej stalno prebivale v tej državi, na podlagi izpodbojne domneve o varnosti te države. Zaradi političnega pomena označitve izvornih držav za varne, še posebej zaradi posledic ocene spoštovanja človekovih pravic v izvorni državi in vpliva take ocene na politiko Evropske unije na področju zunanjih zadev, naj Svet vsako odločitev o pripravi ali spremembi takega seznama sprejme po posvetovanju z Evropskim parlamentom.
- (20) Ker imata Bolgarija in Romunija status držav kandidat za pristop k Evropski uniji in sta dosegli določen napredek na tem področju, bi je bilo treba za namene te direktive do dne pristopa k Evropski uniji šteti za varni izvorni državi.
- (21) Označitev tretje države za varno izvorno državo za namene te direktive ne more predstavljati absolutnega zagotovila za varnost državljanov te države. Ocena, na kateri temelji takšna označitev, lahko že zaradi svoje narave upošteva le splošne državljanske, pravne in politične okoliščine v tej državi ter to, ali so v zadevni državi subjekti preganjanja, mučenja ali nečloveškega in ponižujočega ravnanja dejansko podvrženi sankcijam, kadar so spoznani za krive. Zato je pomembno, da se označitev zadevne države za varno ne uporablja za prosilca, ki izkaže, da ob upoštevanju njegovih posebnih okoliščin obstajajo resni razlogi zoper štetje te države za varno.

- (22) Države članice bi morale preučiti vsebinsko utemeljenost vseh prošelj, tj. oceniti, ali zadevni prosilec izpolnjuje pogoje za priznanje statusa begunca v skladu z Direktivo Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite ⁽¹⁾, razen če ta direktiva določa drugače, tj. še zlasti kadar se lahko upravičeno domneva, da bo zadevo preučila ali zagotovila zadostno zaščito druga država. Predvsem pa se držav članic ne bi smelo obvezati, da preučijo vsebinsko utemeljenost prošnje za azil, če je pred tem prva država azila prosilcu že dodelila status begunca ali mu zagotovila zadostno zaščito in bo prosilec ponovno sprejet v to državo.
- (23) Prav tako se držav članic ne bi smelo obvezati, da preučijo vsebinsko utemeljenost prošnje za azil, če je mogoče v skladu z nacionalnim pravom upravičeno domnevati, da bo prosilec zaradi vezi s tretjo državo iskal zaščito v tej tretji državi. Na tej podlagi bi lahko države članice postopale le, če bo prosilec v zadevni tretji državi varen. Da bi se izognili sekundarnemu gibanju prosilcev, bi bilo treba oblikovati skupna načela, na podlagi katerih naj države članice označijo tretje države za varne.
- (24) Poleg tega je treba državam članicam dopustiti, da jim ni treba preučevati ali da lahko le omejeno preučujejo prošnje za azil tistih prosilcev, ki vstopijo na njihovo ozemlje iz evropskih tretjih držav, ki izpolnjujejo posebno visoke standarde varstva človekovih pravic in varstva beguncev. Zaradi možnih posledic, ki bi jih za prosilca lahko imela omejena ali opuščena preučitev njegove prošnje, bi morala biti ta uporaba koncepta varne tretje države omejena na primere tretjih držav, glede katerih se je Svet prepričal, da izpolnjujejo visoke standarde varstva, kot so določeni v tej direktivi. Svet bi moral o tem odločati po posvetovanju z Evropskim parlamentom.
- (25) Iz narave skupnih standardov za oba koncepta varne tretje države, kot ju določa ta direktiva, izhaja, da je praktični učinek obeh konceptov odvisen od tega, ali zadevna tretja država dovoli zadevnemu prosilcu vstop na svoje ozemlje.
- (26) Glede odvzema statusa begunca bi morale države članice zagotoviti, da bodo osebe s tem statusom ustrezno obveščene o možnosti ponovne preučitve njihovega statusa in da bodo imele možnost izraziti svoje stališče, preden pristojni organi z utemeljeno odločbo odločijo o odvzemu njihovega statusa. Vendar pa teh jamstev ni treba zagotavljati, kadar razlogi za prenehanje statusa begunca ne izhajajo iz spremembe pogojev, na podlagi katerih je bil tak status priznan.
- (27) V skladu s temeljnim načelom prava Skupnosti je, da je zoper odločbe v zvezi s prošnjami za azil in z odvzemom statusa begunca na razpolago učinkovito pravno sredstvo pred sodiščem države članice v smislu člena 234 Pogodbe. Učinkovitost pravnega sredstva, tudi kar zadeva preučitev pomembnih dejstev, je odvisna od celotnega upravnega in sodnega sistema posamezne države članice.
- (28) V skladu s členom 64 Pogodbe ta direktiva ne vpliva na izpolnjevanje obveznosti, ki jih imajo države članice v zvezi z vzdrževanjem javnega reda in miru ter varovanjem notranje varnosti.
- (29) Ta direktiva ne zadeva postopkov, ki jih ureja Uredba Sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države ⁽²⁾.
- (30) Izvajanje te direktive bi se moralo redno ocenjevati, in sicer vsaj vsaki dve leti.
- (31) Ker cilja te direktive, in sicer določitev minimalnih standardov glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker te cilje zaradi obsega in učinkov teh ukrepov lažje doseže Skupnost, Skupnost lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje navedenega cilja.
- (32) V skladu s členom 3 Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, je Združeno kraljestvo v pismu z dne 24. januarja 2001 izrazilo željo o sodelovanju pri sprejetju in uporabi te direktive.

⁽¹⁾ UL L 304, 30.9.2004, str. 12.

⁽²⁾ UL L 50, 25.2.2003, str. 1.

- (33) V skladu s členom 3 Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, je Irska v pismu z dne 14. februarja 2001 izrazila željo o sodelovanju pri sprejetju in uporabi te direktive.
- (34) Skladno s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zanjo ni zavezujoča in se zanjo ne uporablja –

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Namen

Namen te direktive je določiti minimalne standarde glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej direktivi:

- (a) „Ženevska konvencija“ pomeni Konvencijo z dne 28. julija 1951 o statusu beguncev, kakor je bila spremenjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967;
- (b) „prošnja“ ali „prošnja za azil“ pomeni prošnjo, ki jo vložijo državljani tretje države ali oseba brez državljanstva in ki jo je mogoče razumeti kot prošnjo za mednarodno zaščito s strani države članice v okviru Ženevske konvencije. Vsaka prošnja za mednarodno zaščito se šteje za prošnjo za azil, razen če zadevna oseba izrecno ne zaprosi za drugačno obliko zaščite, za katero je mogoče zaprositi ločeno;
- (c) „prosilec“ ali „prosilec za azil“ pomeni državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki je vložila prošnjo za azil v zvezi s katero še ni bila izdana dokončna odločba;
- (d) „dokončna odločba“ pomeni odločbo o tem, ali se državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva prizna status begunca na podlagi Direktive 2004/83/ES, in zoper katero ni več možno pravno sredstvo v okviru Poglavja V te direk-

tive ne glede na to, ali je do odločbe na podlagi tega pravnega sredstva prosilec dovoljeno, da ostanejo v zadevnih državah članicah, ob upoštevanju Priloge III te direktive;

- (e) „organ za presojo“ pomeni kateri koli parasodni ali upravni organ v državi članici, ki je odgovoren za obravnavanje prošenj za azil in je pristojen izdajati odločbe na prvi stopnji, ob upoštevanju Priloge I;
- (f) „begunec“ pomeni državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki izpolnjuje zahteve iz člena 1 Ženevske konvencije, kakor so navedene v Direktivi 2004/83/ES;
- (g) „status begunca“ pomeni priznanje državljanu tretje države ali osebe brez državljanstva kot begunca s strani države članice;
- (h) „mladoletnik brez spremstva“ pomeni osebo, mlajšo od osemnajst let, ki na ozemlje držav članic pride brez spremstva odraslega, ki je zanjo odgovoren po zakonu ali običajih, dokler ta odrasli zanj ne začne dejansko skrbeti; izraz vključuje mladoletnika, ki je ostal brez spremstva po vstopu na ozemlje države članice;
- (i) „zastopnik“ pomeni osebo, ki nastopa v imenu organizacije, ki predstavlja zakonitega skrbnika mladoletnika brez spremstva, osebo, ki nastopa v imenu nacionalne organizacije, odgovorne za varstvo in dobrobit mladoletnikov, ali katero koli drugo ustrezno osebo, ki je imenovana za zastopanje interesov mladoletnika;
- (j) „odvzem statusa begunca“ pomeni odločbo pristojnega organa o preklicu, odpravi ali zavrnitvi podaljšanja statusa begunca v skladu z Direktivo 2004/83/ES;
- (k) „ostati v državi članici“ pomeni ostati na ozemlju države članice, vključno na meji ali v tranzitnih območjih države članice, v kateri je bila vložena prošnja za azil ali kjer se ta prošnja obravnava.

Člen 3

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za vse prošnje za azil, vložene na ozemlju države članice, vključno na meji ali v tranzitnih območjih države članice, ter za odvzem statusa begunca.
2. Ta direktiva se ne uporablja za prošnje za diplomatski ali teritorialni azil, ki so predložene predstavnštvom držav članic.

3. Če države članice izvajajo ali uvedejo en postopek, po katerem obravnavajo prošnje za azil kot prošnje na podlagi Ženevske konvencije in kot prošnje za druge vrste mednarodne zaščite, ki se zagotovi v okoliščinah, kot so opredeljene v členu 15 Direktive 2004/83/ES, uporabljajo to direktivo skozi ves postopek.

4. Države članice se prav tako lahko odločijo, da to direktivo uporabljajo v postopkih odločanja o prošnjah za katero koli obliko mednarodne zaščite.

Člen 4

Odgovorni organi

1. Države članice za vse postopke imenujejo organ za presojo, ki bo odgovoren za ustrezno obravnavanje prošenj v skladu s to direktivo, zlasti s členoma 8(2) in 9.

V skladu s členom 4(4) Uredbe (ES) št. 343/2003 rešuje prošnje za azil, vložene v državi članici organom druge države članice, ki tam izvajajo kontrole priseljevanja, država članica, na katere ozemlju je prošnja vložena.

2. Vendar pa lahko države članice predvidijo, da je v naslednjih primerih odgovoren drug organ, in sicer za:

(a) obravnavanje primerov, v katerih se odloča o premetitvi prosilca v drugo državo v skladu s pravili o merilih in mehanizmi za določanje odgovorne države za obravnavanje prošnje za azil, dokler se prosilec ne premesti ali dokler zaprosena država ne odkloni sprejema ali ponovnega sprejema prosilca;

(b) izdajo odločbe v zvezi s prošnjo za azil v luči določb nacionalne varnosti, če se pred izdajo odločbe organ za presojo zaprosi za mnenje, ali prosilec izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa begunca na podlagi Direktive 2004/83/ES;

(c) vodenje predhodne obravnave v skladu s členom 32, če ima ta organ dostop do prosilčevega spisa iz predhodne prošnje;

(d) obravnavanje primerov v okviru postopkov iz člena 35(1);

(e) zavrnitev dovoljenja za vstop v okviru postopka iz člena 35(2) do (5), ob upoštevanju tam določenih pogojev;

(f) ugotavljanje, ali prosilec želi vstopiti ali je vstopil v državo članico iz varne tretje države iz člena 36, ob upoštevanju tam določenih pogojev.

3. Če države članice imenujejo organe v skladu z odstavkom 2, zagotovijo, da ima osebje teh organov potrebno znanje ali da se je udeležilo potrebnega usposabljanja za izpolnjevanje svojih dolžnosti pri izvajanju te direktive.

Člen 5

Ugodnejše določbe

Države članice lahko sprejmejo ali ohranijo standarde v zvezi s postopki za priznanje ali odvzem statusa begunca, v kolikor so ti standardi združljivi s to direktivo.

POGLAVJE II

TEMELJNA NAČELA IN JAMSTVA

Člen 6

Dostopnost postopka

1. Države članice lahko zahtevajo, da se prošnje za azil vložijo osebno in/ali na določenem mestu.

2. Države članice zagotovijo, da ima vsaka poslovno sposobna odrasla oseba pravico vložiti prošnjo za azil v svojem imenu.

3. Države članice lahko predvidijo, da prosilec vloži prošnjo v imenu svojih nepreskrbljenih oseb. V takšnih primerih države članice zagotovijo, da nepreskrbljene odrasle osebe soglašajo z vložitvijo prošnje v njihovem imenu, v nasprotnem primeru pa imajo možnost, da same vložijo prošnjo v lastnem imenu.

Soglasje se zahteva v trenutku vložitve prošnje ali najkasneje med osebnim razgovorom z nepreskrbljeno odraslo osebo.

4. Države članice lahko v nacionalni zakonodaji določijo:

(a) primere, v katerih lahko mladoletnik sam vloži prošnjo v lastnem imenu;

(b) primere, v katerih mora prošnjo za mladoletnika brez spremstva vložiti zastopnik, kot ga predvideva člen 17(1)(a);

(c) primere, v katerih se šteje, da vložitev prošnje za azil pomeni tudi vložitev prošnje za azil za neporočenega mladoletnika.

5. Države članice zagotovijo, da so organi, na katere se bodo najverjetneje obrnili tisti, ki želijo vložiti prošnjo za azil, sposobni svetovati tej osebi, kako in kje lahko vloži takšno prošnjo, in/ali lahko od teh organov zahtevajo, da prošnjo pošljejo pristojnemu organu.

Člen 7

Pravica ostati v državi članici do zaključka obravnave prošnje

1. Prosilcem se dovoli ostati v državi članici izključno zaradi postopka, dokler organ za presojo ne izda odločbe v postopku na prvi stopnji iz Poglavja III. Ta pravica ostati v državi članici ne pomeni upravičenosti do dovoljenja za prebivanje.

2. Države članice lahko predvidijo izjemo samo, kadar naknadna prošnja v skladu s členoma 32 in 34 ne bo nadalje obravnavana ali kadar bodo predale ali izročile osebo drugi državi članici na podlagi evropskega naloga za prijete⁽¹⁾ ali na kakšni drugi podlagi tretji državi ali mednarodnim kazenskim sodiščem.

Člen 8

Zahteve za obravnavanje prošenj

1. Brez poseganja v člen 23(4)(i) države članice zagotovijo, da se prošnja za azil ne zavrne niti ne izključi iz obravnavanja zgolj zaradi tega, ker ni bila vložena v najkrajšem možnem času.

2. Države članice zagotovijo, da organ za presojo izdaja odločbe v zvezi s prošnjami za azil na podlagi ustreznega obravnavanja. Države članice zato zagotovijo, da:

(a) se prošnje obravnavajo in odločbe izdajajo posamično ter na objektivni in nepristranski način;

(b) se iz različnih virov, kot npr. od Urada visokega komisarja ZN za begunce (UNHCR), pridobijo točni in ažurni podatki o splošnih razmerah, ki vladajo v izvornih državah prosilcev

za azil, in po potrebi v državah, skozi katere so potovali, ter da so ti podatki dostopni osebju, odgovornemu za obravnavanje prošenj in odločanje;

(c) ima osebje, ki obravnava prošnje in odloča, potrebno znanje o ustreznih standardih na področju azilnega in begunskega prava.

3. Organi iz Poglavja V imajo prek organa za presojo ali prosilca ali kako drugače dostop do splošnih podatkov iz odstavka 2(b), ki so potrebni za opravljanje njihovih nalog.

4. Države članice lahko predvidijo pravila za prevajanje dokumentov, potrebnih za obravnavanje prošenj.

Člen 9

Zahteve za odločbo organa za presojo

1. Države članice zagotovijo, da se odločbe v zvezi s prošnjami za azil izdajajo v pisni obliki.

2. Države članice prav tako zagotovijo, da odločba o zavrnitvi prošnje vsebuje obrazložitev dejanskih in pravnih vprašanj in pisni pouk o tem, kako je mogoče negativno odločbo izpodbijati.

V odločbi ki prosilcu priznava status, ki zagotavlja enake pravice in ugodnosti v okviru nacionalne zakonodaje in zakonodaje Skupnosti kakor status begunca na podlagi Direktive 2004/83/ES, državam članicam ni treba navesti razlogov za zavrnitev priznanja statusa begunca. V teh primerih države članice poskrbijo, da se razlogi za zavrnitev priznanja statusa begunca navedejo v spisu prosilca in da ima prosilec na zahtevo dostop do tega spisa.

Prav tako državam članicam ni treba navesti pisnega pouka o tem, kako je mogoče izpodbijati negativno odločbo v zvezi z odločbo, v zvezi s katero je bil prosilec o tem že poučen v predhodni fazi bodisi pisno bodisi prek elektronskih sredstev.

3. Država članica lahko za namene člena 6(3) in vedno, kadar prošnja temelji na isti podlagi, izda eno samo odločbo za vse nepreskrbljene osebe.

⁽¹⁾ Glej Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 evropskem nalogu za prijete in postopkih predaje med državami članicami (UL L 190, 18.7.2002, str. 1).

Člen 10

Jamstva za prosilce za azil

1. Ob upoštevanju postopkov iz Poglavja III države članice zagotovijo, da so vsem prosilcem za azil zagotovljena naslednja jamstva:

- (a) v jeziku, za katerega se lahko upravičeno domneva, da ga razumejo, se jih obvesti o postopku ter o njihovih pravicah in obveznostih med postopkom ter o možnih posledicah v primeru, da teh obveznosti ne upoštevajo in ne sodelujejo z oblastmi. Obvesti se jih o rokih in o sredstvih, ki so jim na voljo za izpolnitev njihove obveznosti predložitve elementov iz člena 4 Direktive 2004/83/ES. O tem se prosilce obvesti pravočasno, da se jim omogoči izvrševanje pravic, ki jih zagotavlja ta direktiva, in da lahko upoštevajo obveznosti iz člena 11;
- (b) po potrebi se jim mora za predložitev primera pristojnim organom zagotoviti storitve tolmačenja. Države članice štejejo, da so te storitve nujne, vsaj kadar organ za presojo pozove prosilca na razgovor iz členov 12 in 13 in kadar brez takšnih storitev ni mogoče zagotoviti ustreznega komuniciranja. V tem in v drugih primerih, kadar pristojni organi pozovejo prosilca, se te storitve plačajo iz javnih sredstev;
- (c) ne sme se jim odreči možnosti komuniciranja z UNHCR ali s katero koli drugo organizacijo, ki deluje v imenu UNHCR na ozemlju države članice na podlagi sporazuma z navedeno državo članico;
- (d) organ za presojo jim v primernem roku vroči odločbo v zvezi z njihovo prošnjo za azil. Če prosilca zastopa pravni ali drugi svetovalec, lahko države članice odločbo namesto prosilcu vročijo pravnemu svetovalcu;
- (e) kadar jim ne pomaga ali jih ne predstavlja pravni ali drugi svetovalec in kadar jim ni na voljo brezplačna pravna pomoč, jih organ za presojo obvesti o vsebini odločbe v jeziku, za katerega se lahko upravičeno domneva, da ga razumejo. Obvestilo v skladu s členom 9(2) vključuje pouk o tem, kako je mogoče negativno odločbo izpodbijati.

2. V zvezi s postopki iz Poglavja V države članice zagotovijo, da so vsem prosilcem za azil zagotovljena jamstva, ki so enakovredna jamstvom iz odstavkov 1(b), (c) in (d) tega člena.

Člen 11

Obveznosti prosilcev za azil

1. Države članice lahko prosilcem za azil naložijo obveznosti sodelovanja s pristojnimi organi, v kolikor so te obveznosti potrebne za obravnavanje prošnje.

2. Države članice lahko zlasti predvidijo, da:

- (a) se morajo prosilci za azil javljati pristojnim organom ali se pri njih osebno zglasiti, in sicer bodisi nemudoma bodisi ob določenem času;
- (b) morajo prosilci za azil izročiti dokumente s katerimi razpolagajo in ki so pomembni za obravnavanje prošnje, kot so na primer njihovi potni listi;
- (c) morajo prosilci za azil pristojnim organom sporočiti svoje trenutno stalno prebivališče ali naslov in jih v najkrajšem možnem času obveščati o spremembi stalnega prebivališča ali naslova. Države članice lahko predvidijo, da mora prosilec prejemati vsa sporočila na zadnje stalno prebivališče ali naslov, ki ga je sporočil;
- (d) lahko pristojni organi preiščejo prosilca in predmete, ki jih ima pri sebi;
- (e) lahko pristojni organi fotografirajo prosilca; in da
- (f) lahko pristojni organi posnamejo prosilčeve ustne izjave, če je bil prosilec o tem vnaprej obveščen.

Člen 12

Osebni razgovor

1. Preden organ za presojo izda odločbo, se prosilcu za azil da možnost osebnega razgovora o njegovi prošnji za azil z osebo, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo pristojna za vodenje takšnega razgovora.

Države članice lahko dajo možnost osebnega razgovora tudi vsaki odrasli nepreskrbljeni osebi iz člena 6(3).

Države članice lahko v nacionalni zakonodaji določijo primere, v katerih se možnost osebnega razgovora zagotovi tudi mladoletniku.

2. Osebni razgovor se lahko opusti, kadar:
- (a) lahko organ za presojo na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, izda pozitivno odločbo; ali
 - (b) je pristojni organ že opravil sestanek s prosilcem, da bi mu pomagal pri izpolnjevanju njegove prošnje in predložitvi bistvenih podatkov v zvezi s prošnjo v smislu člena 4(2) Direktive 2004/83/ES; ali
 - (c) če so podane okoliščine iz člena 23(4)(a), (c), (g), (h) in (j), organ za presojo na podlagi popolnega obravnavanja podatkov, ki jih je predložil prosilec, ugotovi, da je prošnja neutemeljena.
3. Osebni razgovor se lahko opusti tudi, kadar iz praktičnih razlogov ni izvedljiv, zlasti kadar pristojni organ meni, da je prosilec nezmožen za osebni razgovor ali ga ne more opraviti zaradi trajnih okoliščin, na katere ne more vplivati. V dveh državah lahko države članice zahtevajo potrdilo zdravnika ali psihologa.
- Če države članice prosilcu v skladu s tem odstavkom ne dajo možnosti osebnega razgovora ali, če je ustrezno, te možnosti ne dajo nepreskrbljeni osebi, se je treba ustrezno potruditi, da se prosilcu ali nepreskrbljeni osebi omogoči, da predloži dodatne podatke.
4. Če se osebni razgovor v skladu s tem členom ne opravi, to organu za presojo ne prepreči, da odloči o prošnji za azil.
5. Če se osebni razgovor v skladu z odstavkom 2(b) in (c) ter odstavkom 3 ne opravi, to ne vpliva negativno na odločbo organa za presojo.
6. Ne glede na člen 20(1) lahko države članice, kadar odločajo o prošnji za azil, upoštevajo dejstvo, da se prosilec ni udeležil osebnega razgovora, razen če je za to imel upravičene razloge.

Člen 13

Zahteve za osebni razgovor

1. Osebni razgovor običajno poteka brez prisotnosti družinskih članov, razen kadar organ za presojo meni, da je za ustrezno obravnavanje potrebna prisotnost ostalih družinskih članov.

2. Osebni razgovor poteka v razmerah, ki zagotavljajo ustrezno zaupnost.

3. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da osebni razgovori potekajo v razmerah, ki prosilcem omogočajo, da razloge za svojo prošnjo celovito predstavijo. V ta namen države članice:

- (a) zagotovijo, da je oseba, ki vodi razgovor, ustrezno usposobljena, da kolikor je mogoče upošteva osebne in splošne okoliščine prošnje, vključno s kulturnim poreklom ali ranljivostjo prosilca; in
- (b) izberejo tolmača, ki je sposoben zagotoviti ustrezno komunikacijo med prosilcem in osebo, ki vodi razgovor. Ni nujno, da razgovor poteka v jeziku, ki ga izbere prosilec za azil, če obstaja drug jezik, za katerega se lahko upravičeno domneva, da ga prosilec razume in se v njem lahko sporazumeva.

4. Države članice lahko predvidijo pravila o prisotnosti tretjih oseb na osebnem razgovoru.

5. Ta člen se uporablja tudi za sestanek iz člena 12(2)(b).

Člen 14

Status zapisnika o osebnem razgovoru v postopku

1. Države članice zagotovijo, da se o vsakem osebnem razgovoru sestavi pisni zapisnik, ki vsebuje vsaj bistvene podatke o prošnji v smislu člena 4(2) Direktive 2004/83/ES, kot jih je navedel prosilec.

2. Države članice zagotovijo prosilcu pravočasen dostop do zapisnika o osebnem razgovoru. Kadar se dostop omogoči šele po tem, ko je organ za presojo že izdal odločbo, države članice zagotovijo, da je dostop možen takoj, ko je to potrebno, da bi se omogočila pravočasna priprava in vložitev pritožbe.

3. Države članice lahko zahtevajo prosilčevo potrditev vsebine zapisnika o osebnem razgovoru.

Če prosilec odkloni potrditev zapisnika, se razlogi za odklonitev zabeležijo v njegovem spisu.

Odklonitev prosilca, da potrdi vsebino zapisnika, organu za presojo ne preprečuje, da odloči o prošnji.

4. Ta člen se uporablja tudi za sestanek iz člena 12(2)(b).

Člen 15

Pravica do pravne pomoči in zastopanja

1. Države članice prosilcem za azil na njihove lastne stroške omogočijo učinkovito posvetovanje s pravnim ali drugim svetovalcem, ki ga kot takšnega priznava in dopušča nacionalno pravo, o zadevah v zvezi z njihovimi prošnjami za azil.

2. V primeru negativne odločbe organa za presojo države članice zagotovijo brezplačno pravno pomoč in/ali zastopanje, ki se zagotovi na prošnjo ob upoštevanju določb odstavka 3.

3. Države članice lahko v nacionalni zakonodaji predvidijo, da se brezplačna pravna pomoč in/ali zastopanje zagotovi:

(a) samo za postopke pred sodiščem v skladu s Poglavjem V in ne za katere koli naknadne pritožbe ali preglede, ki jih predvideva nacionalna zakonodaja, vključno s ponovnim obravnavanjem pritožbe, ki sledi naknadni pritožbi ali pregledu; in/ali

(b) samo tistim, ki nimajo zadosti sredstev; in/ali

(c) samo s strani pravnih in drugih svetovalcev, ki jih nacionalno pravo izrecno imenuje za pomoč in/ali zastopanje prosilcev za azil; in/ali

(d) samo kadar je verjetno, da bo pritožba ali pregled uspešen.

Države članice zagotovijo, da pravna pomoč in/ali zastopanje, zagotovljeno v skladu s točko (d), nista samovoljno omejevana.

4. Podrobna pravila za vložitev in obravnavanje prošenj za pravno pomoč in/ali zastopanje lahko določijo države članice.

5. Poleg tega lahko države članice:

(a) določijo denarne in/ali časovne omejitve za opravljanje brezplačne pravne pomoči in/ali zastopanja, pod pogojem, da takšne omejitve ne omejujejo samovoljno dostopa do pravne pomoči in/ali zastopanja;

(b) predvidijo, da obravnava prosilcev v zvezi s honorarji in drugimi stroški ni ugodnejša od obravnave njihovih državljanov v zadevah, ki se nanašajo na pravno pomoč.

6. Države članice lahko zahtevajo, da se jim v celoti ali delno povrne vse odobrene stroške, če in kadar se finančni položaj prosilca znatno izboljša ali če je bila odločitev o dodelitvi takšnih ugodnosti sprejeta na podlagi neresničnih podatkov, ki jih je predložil prosilec.

Člen 16

Obseg pravne pomoči in zastopanja

1. Države članice zagotovijo pravnemu ali drugemu svetovalcu, ki ga kot takšnega priznava in dopušča nacionalno pravo in ki v skladu z nacionalnim pravom zastopa prosilca za azil, dostop do tistih podatkov iz prosilčevega spisa, ki jih lahko pregledujejo organi iz Poglavlja V, če so ti podatki pomembni za obravnavanje prošnje.

Države članice lahko predvidijo izjemo, kadar bi razkritje podatkov ali virov lahko ogrozilo nacionalno varnost, varnost organizacij ali oseb, ki podatke posredujejo, ali varnost oseb(-e), ki jih/jo ti podatki zadevajo, kadar bi bili ogroženi interesi preiskave v zvezi z obravnavanjem prošenj za azil s strani pristojnih organov držav članic ali bi to poslabšalo mednarodne odnose držav članic. V teh primerih je dostop do podatkov ali virov omogočen organom iz Poglavlja V, razen kadar je tak dostop izključen zaradi nacionalne varnosti.

2. Države članice zagotovijo, da ima pravni ali drugi svetovalci, ki pomagajo ali zastopajo prosilca za azil, za posvetovanje s prosilcem dostop do zaprtih območij, kot so prostori za pridržanje in tranzitna območja. Države članice lahko omejijo možnost obiskov prosilca v zaprtih območjih samo, kadar je v skladu z nacionalno zakonodajo takšna omejitev objektivno potrebna za varnost, javni red ali upravljanje območja ali da bi se zagotovilo učinkovito obravnavanje prošnje, pod pogojem da dostop pravnega ali drugega svetovalca s tem ni resno omejen ali onemogočen.

3. Države članice lahko brez poseganja v ta člen ali člen 17(1)(b) predvidijo pravila o prisotnosti pravnih ali drugih svetovalcev na vseh razgovorih tekom postopka.

4. Države članice lahko predvidijo, da se prosilcu dovoli, da s seboj na osebni razgovor pripelje pravnega ali drugega svetovalca, ki ga kot takšnega priznava in dopušča nacionalno pravo.

Države članice lahko zahtevajo prisotnost prosilca na osebni razgovoru, tudi če ga v skladu z nacionalno zakonodajo zastopa pravni ali drugi svetovalec, in od prosilca lahko zahtevajo, da osebno odgovarja na zastavljena vprašanja.

Odsotnost pravnega ali drugega svetovalca pristojnim organom ne preprečuje, da s prosilcem opravijo osebni razgovor.

Člen 17

Jamstva za mladoletnike brez spremstva

1. V vseh postopkih, ki jih predvideva ta direktiva, in brez poseganja v določbe iz členov 12 in 14 države članice:

- (a) v najkrajšem možnem času sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo, da pri obravnavanju prošnje mladoletnika brez spremstva zastopa in/ali mu pomaga zastopnik. Ta zastopnik je lahko tudi zastopnik iz člena 19 Direktive 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil ⁽¹⁾;
- (b) zagotovijo, da je zastopniku dana možnost, da mladoletnika brez spremstva obvesti o pomenu ali možnih posledicah osebnega razgovora in ga po potrebi obvesti, kako naj se pripravi na osebni razgovor. Države članice zastopniku dovolijo, da je na razgovoru prisoten in da postavlja vprašanja ali podaja pripombe v tolikšni v meri, kot to dopusti oseba, ki vodi razgovor.

Države članice lahko zahtevajo osebno prisotnost mladoletnika brez spremstva na razgovoru, tudi če je tam prisoten njegov zastopnik.

2. Države članice lahko ne imenujejo zastopnika mladoletnika brez spremstva, če:

- (a) bo mladoletnik brez spremstva najverjetneje postal polnoleten še pred izdajo odločbe na prvi stopnji; ali
- (b) lahko mladoletnik brez spremstva brezplačno koristi storitve pravnega ali drugega svetovalca, ki ga kot takšnega priznava nacionalno pravo za opravljanje zgoraj omenjenih nalog zastopnika; ali

(c) je mladoletnik poročen ali je bil poročen.

⁽¹⁾ UL L 31, 6.2.2003, str. 18.

3. Prav tako lahko države članice v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki veljajo na dan 1. december 2005 ne imenujejo zastopnika, kadar je mladoletnik brez spremstva star 16 let ali več, razen če brez zastopnika ni sposoben uveljavljati svoje prošnje.

4. Države članice zagotovijo, da:

- (a) če se z mladoletnikom brez spremstva opravlja osebni razgovor v zvezi z njegovo prošnjo, kot je urejen v členih 12, 13 in 14, ta razgovor vodi oseba, ki razpolaga s potrebnim znanjem o posebnih potrebah mladoletnikov;
- (b) uradna oseba, ki razpolaga s potrebnim znanjem o posebnih potrebah mladoletnikov, pripravi odločbo organa za presojo v zvezi s prošnjo mladoletnika brez spremstva.

5. Države članice lahko za določitev starosti mladoletnikov brez spremstva v okviru obravnavanja prošnje za azil opravijo zdravniške preglede.

V primeru, da se opravljajo zdravniški pregledi, države članice zagotovijo, da:

- (a) se mladoletnike brez spremstva pred obravnavanjem njihove prošnje za azil obvesti o možnosti določitve starosti z zdravniškim pregledom, in sicer v jeziku, za katerega se lahko upravičeno domneva, da ga razumejo. Obvestilo vključuje podatke o načinu pregleda in o možnih posledicah rezultata zdravniškega pregleda za obravnavanje prošnje za azil ter tudi o posledicah, če mladoletnik brez spremstva odkloni takšen zdravniški pregled;
- (b) mladoletniki brez spremstva in/ali njihovi zastopniki privolijo v pregled za določitev starosti zadevnega mladoletnika; in
- (c) odločba o zavrnitvi prošnje za azil mladoletnika brez spremstva, ki je odklonil takšen zdravniški pregled, ne temelji izključno na tej odklonitvi.

Dejstvo, da je mladoletnik brez spremstva odklonil takšen zdravniški pregled, organu za presojo ne prepreči, da odloči o prošnji za azil.

6. Korist otroka je najpomembnejše vodilo držav članic pri izvajanju tega člena.

Člen 18

Pridrzanje

1. Države članice ne pridržijo določene osebe zgolj zaradi tega, ker je ta oseba prosilec za azil.

2. Kadar je prosilec pridržan, države članice zagotovijo možnost pospešenega sodnega pregleda.

Člen 19

Postopek v primeru umika prošnje

1. V kolikor nacionalno pravo države članice dopušča možnost izrecnega umika prošnje, države članice v primeru, da prosilec za azil izrecno umakne svojo prošnjo za azil, zagotovijo, da organ za presojo izda sklep o prekinitvi obravnavanja ali odločbo o zavrnitvi prošnje.

2. Države članice se lahko odločijo tudi, da lahko organ za presojo prekine obravnavanje brez izdaje sklepa. V tem primeru države članice zagotovijo, da organ za presojo v prosilčev spis vnese ustrezen zaznamek.

Člen 20

Postopek v primeru implicitnega umika ali odstopa od prošnje

1. Kadar obstajajo upravičeni razlogi za domnevo, da je prosilec za azil implicitno umaknil svojo prošnjo za azil ali od nje odstopil, države članice zagotovijo, da organ za presojo izda sklep o prekinitvi obravnavanja ali odločbo o zavrnitvi prošnje, ker prosilec ni izkazal upravičenosti do statusa begunca v skladu z Direktivo 2004/83/ES.

Države članice lahko domnevajo, da je prosilec implicitno umaknil prošnjo za azil ali od nje odstopil, zlasti kadar se ugotovi:

(a) da se ni odzval na zahteve, da sporoči bistvene podatke za njegovo prošnjo v smislu člena 4 Direktive 2004/83/ES ali se ni udeležil osebne razgovora, kot je urejen v členih 12, 13 in 14, razen če prosilec v razumnem roku dokaže, da je bila ta opustitev posledica okoliščin, na katere ni mogel vplivati;

(b) da je pobegnil ali brez dovoljenja zapustil kraj, kjer je živel ali bil pridržan, ne da bi to v razumnem roku sporočil pristojnemu organu, ali da v razumnem roku ni izpolnil dolžnosti javljanja ali drugih obveznosti komuniciranja.

Za namene izvajanje teh določb lahko roke ali smernice določijo države članice.

2. Države članice zagotovijo, da sme prosilec, ki se ponovno javi pristojnemu organu po izdaji sklepa o prekinitvi iz odstavka 1 tega člena, zahtevati ponovno odprtje njegovega primera, razen če se prošnja obravnava v skladu s členoma 32 in 34.

Države članice lahko določijo rok, po katerem prosilčevega primera ni mogoče ponovno odpreti.

Države članice zagotovijo, da takšna oseba ni odstranjena v nasprotju z načelom nevračanja.

Države članice lahko organu za presojo dovolijo, da se obravnavanje prošnje nadaljuje v fazi, v kateri je bilo prekinjeno.

Člen 21

Vloga UNHCR

1. Države članice omogočijo UNHCR:

(a) dostop do prosilcev za azil, vključno s tistimi, ki so pridžani ali se nahajajo na letaliških ali pristaniških tranzitnih območjih;

(b) dostop do podatkov o posameznih prošnjah za azil, o poteku postopka in o izdanih odločbah, če s tem soglašata prosilec za azil;

(c) da v okviru izvajanja svojih nadzornih nalog po členu 35 Ženevske konvencije predstavi svoje mnenje v zvezi s posameznimi prošnjami za azil vsem pristojnim organom v kateri koli fazi postopka.

2. Odstavek 1 se uporablja tudi za organizacijo, ki deluje v imenu UNHCR na ozemlju države članice na podlagi sporazuma z zadevno državo članico.

Člen 22

Zbiranje podatkov o posameznih primerih

Pri obravnavanju posameznih primerov države članice:

- (a) zatrjevanim subjektom preganjanja prosilca za azil neposredno ne razkrijejo podatkov o posameznih prošnjah za azil ali dejstva, da je bila prošnja vložena;
- (b) ne pridobivajo nikakršnih podatkov od zatrjevanih subjektov preganjanja tako, da bi bili ti subjekti neposredno obveščeni, da je zadevni prosilec vložil prošnjo za azil, kar bi ogrozilo telesno integriteto prosilca in nepreskrbljene osebe ali svobodo in varnost njegovih družinskih članov, ki še vedno živijo v izvorni državi.

POGLAVJE III

POSTOPKI NA PRVI STOPNJI

ODDELEK I

Člen 23

Postopek obravnavanja

1. Države članice obravnavajo prošnje za azil v postopku obravnavanja, ki je v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz Poglavlja II.

2. Države članice zagotovijo, da se takšen postopek zaključi v najkrajšem možnem času, ne da bi to vplivalo na ustreznost in celovitost obravnavanja.

Če v roku šestih mesecev ni mogoče odločiti o prošnji, države članice zagotovijo, da se zadevnega prosilca:

- (a) bodisi obvesti o zamudi;
- (b) bodisi se ga na njegovo zahtevo obvesti o roku, v katerem lahko pričakuje odločbo v zvezi s svojo prošnjo. Takšno obvestilo države članice ne zavezuje nasproti prosilcu, da bo izdala odločbo v tem roku.

3. Države članice lahko v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz Poglavlja II prednostno ali pospešeno obravnavajo vsako prošnjo, vključno s prošnjami pri katerih obstaja velika verjetnost, da so utemeljene, in vključno s prošnjami prosilcev s posebnimi potrebami.

4. Prav tako lahko države članice določijo, da se v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz Poglavlja II prednostno ali pospešeno obravnavajo prošnje, če:

- (a) je prosilec pri predložitvi svoje prošnje in navajanju dejstev odprl samo tista vprašanja, ki niso pomembna ali pa so le zanemarljivega pomena za obravnavanje upravičenosti prosilca do statusa begunca na podlagi Direktive 2004/83/ES; ali
- (b) je očitno, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za begunca ali za status begunca v državi članici v skladu z Direktivo 2004/83/ES; ali
- (c) se šteje, da je prošnja za azil neutemeljena:
 - (i) ker prosilec prihaja iz varne izvorne države v smislu členov 29, 30 in 31; ali
 - (ii) ker se brez poseganja v člen 28(1) šteje država, ki ni država članica, za varno za prosilca; ali
- (d) je prosilec zavajal organe tako, da je dajal napačne podatke ali dokumente ali zamolčal pomembne podatke ali dokumente o svoji identiteti in/ali državljanstvu, ki bi lahko negativno vplivali na odločitev; ali
- (e) je prosilec vložil drugo prošnjo za azil, v kateri je navedel druge osebne podatke; ali
- (f) prosilec ni priskrbel podatkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče z razumno stopnjo verjetnosti ugotoviti njegovo identiteto ali državljanstvo, ali če je verjetno, da je zlonamerno uničil ali odsvojil osebni dokument ali potno listino, ki bi pomagala pri ugotavljanju njegove identitete ali državljanstva; ali
- (g) so bile prosilčeve navedbe nekonsistentne, protislovne, malo verjetne ali nezadostne, zaradi česar je njegova prošnja očitno neprepičljiva glede trditve, da je prosilec žrtev preganjanja v smislu Direktive 2004/83/ES; ali
- (h) je prosilec vložil naknadno prošnjo, ki ne navaja nikakršnih novih pomembnih elementov o okoliščinah, ki ga zadevajo, ali o razmerah v njegovi izvorni državi; ali
- (i) prosilec brez upravičenega razloga ni vložil svoje prošnje že prej, če je imel za to možnost; ali

(j) je prosilec vložil prošnjo samo zaradi tega, da bi odložil ali onemogočil izvršitev prejšnje ali skorajšnje odločbe, na podlagi katere bi moral biti odstranjen; ali

(k) prosilec brez pravega razloga ni uspel izpolniti obveznosti iz člena 4(1) in (2) Direktive 2004/83/ES ali iz členov 11(2)(a) in (b) ter 20(1) te direktive; ali

(l) je prosilec nezakonito vstopil na ozemlje države članice ali nezakonito podaljšal svoje bivanje in se brez pravega razloga ni javil oblastem in/ali vložil prošnje za azil v najkrajšem možnem času glede na okoliščine njegovega vstopa; ali

(m) prosilec predstavlja grožnjo za nacionalno varnost ali javni red države članice ali če je bil prosilec zaradi resnih razlogov javne varnosti in javnega reda po nacionalnem pravu prisilno izgnan; ali

(n) prosilec noče izpolniti obveznosti dati prstne odtise v skladu z ustrežno zakonodajo Skupnosti in/ali nacionalno zakonodajo; ali

(o) je prošnjo vložil neporočen mladoletnik, za katerega se uporablja člen 6(4)(c), potem ko je bila prošnja staršev ali starša, ki zanj odgovarja(-ta), zavrnjena, in v njej ni navedel nikakršnih novih pomembnih elementov o okoliščinah, ki ga zadevajo, ali o razmerah v njegovi izvorni državi.

Člen 24

Posebni postopki

1. Države članice lahko predvidijo naslednje posebne postopke, ki odstopajo od temeljnih načel in jamstev iz Poglavja II:

(a) predhodno obravnavo za obravnavanje primerov, ki se rešujejo v okviru Oddelka IV;

(b) postopke za obravnavanje primerov, ki se rešujejo v okviru Oddelka V.

2. Države članice lahko predvidijo odstopanje tudi za primere iz Oddelka VI.

ODDELEK II

Člen 25

Nedopustne prošnje

1. Poleg primerov, v katerih se prošnja ne preučuje v skladu z Uredbo (ES) št. 343/2003, se od držav članic ne zahteva, da preučijo, ali prosilec izpolnjuje pogoje za begunca v skladu z Direktivo 2004/83/ES, kadar se prošnja šteje za nedopustno v skladu s tem členom.

2. Države članice lahko štejejo prošnjo za azil za nedopustno v skladu s tem členom, če:

(a) je status begunca priznala druga država članica;

(b) se država, ki ni država članica, šteje za prvo državo azila za prosilca na podlagi člena 26;

(c) se država, ki ni država članica, šteje za varno tretjo državo za prosilca na podlagi člena 27;

(d) se prosilcu dovoli, da ostane v zadevni državi članici iz drugih razlogov in se mu na tej podlagi prizna status, ki nudi enake pravice in ugodnosti kot status begunca na podlagi Direktive 2004/83/ES;

(e) se prosilcu dovoli, da ostane na ozemlju zadevne države članice iz drugih razlogov, ki ga ščitijo pred izročitvijo do zaključka postopka za priznanje statusa v skladu s točko (d);

(f) je prosilec po dokončni odločbi vložil enako prošnjo;

(g) nepreskrbljena oseba prosilca vložijo prošnjo, potem ko je v skladu s členom 6(3) podala soglasje, da bo njen primer del prošnje, ki je bila vložena v njenem imenu, in ne obstajajo nikakršna dejstva v zvezi z nepreskrbljeno osebo, ki bi upravičevala ločeno prošnjo.

Člen 26

Koncept prve države azila

Za posameznega prosilca za azil se šteje država za prvo državo azila, če:

(a) je bil prosilcu v tej državi priznan status begunca in se lahko še vedno sklicuje na to zaščito; ali

(b) sicer v tej državi uživa zadostno zaščito, vključno z načelom nevračanja,

pod pogojem, da bo v to državo ponovno sprejet.

Pri uporabi pojma prve države azila za okoliščine posameznega prosilca za azil lahko države članice upoštevajo člen 27(1).

Člen 27

Koncept varne tretje države

1. Države članice lahko uporabijo koncept varne tretje države samo, če so pristojni organi prepričani, da se z osebo, ki išče azil, v zadevni tretji državi ravna v skladu z naslednjimi načeli:

(a) življenje in svoboda nista ogroženi zaradi rase, vere, državljanstva, pripadnosti določeni družbeni skupini ali političnega prepričanja;

(b) v skladu z Ženevsko konvencijo se spoštuje načelo nevračanja;

(c) spoštuje se prepoved odstranitve, ki bi kršila prepoved mučenja ter krutega, nečloveškega in ponižujočega ravnanja, kakor je določena v mednarodnem pravu; in

(d) možnost zaprositi za status begunca ter, če je ugotovljeno, da je oseba res begunec, pridobiti zaščito v skladu z Ženevsko konvencijo.

2. Uporaba koncepta varne tretje države je možna na podlagi pravil nacionalne zakonodaje, vključno:

(a) pravil, ki zahtevajo zvezo med osebo, ki išče azil, in zadevno tretjo državo, na podlagi katerih bi bilo smiselno, da ta oseba odide v to državo;

(b) metodoloških pravil, ki pristojnim organom omogočajo, da ugotovijo, da lahko koncept varne tretje države uporabijo za posamezno državo ali v zvezi s posameznim prosilcem. Takšna metodologija vključuje preučitev varnosti države od primera do primera za določenega prosilca in/ali nacionalne označitve zadevnih držav, ki se na splošno štejejo za varne;

(c) pravil, ki v skladu z mednarodnim pravom omogočajo posamično preučitev, ali je zadevna tretja država za določenega prosilca varna, in ki morajo prosilcu omogočiti vsaj izpodbijanje uporabe koncepta varne tretje države zaradi podvrženosti mučenju, krutemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.

3. Pri izvajanju odločbe, ki temelji izključno na tem členu, države članice:

(a) o tem obvestijo prosilca; in

(b) posredujejo prosilcu dokument, s katerim oblastem tretje države v jeziku te države sporočajo, da prošnja vsebinsko ni bila obravnavana.

4. Kadar tretja država zadevnemu prosilcu za azil ne dovoli vstopa na njeno ozemlje, države članice zagotovijo dostopnost postopka v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz Poglavlja II.

5. Države članice redno obveščajo Komisijo o državah, za katere se v skladu z določbami tega člena uporablja ta koncept.

ODDELEK III

Člen 28

Neutemeljene prošnje

1. Brez poseganja v člena 19 in 20 lahko države članice štejejo prošnjo za azil za neutemeljeno le, če je organ za presojo ugotovil, da prosilec ne izpolnjuje pogojev za status begunca v skladu z Direktivo 2004/83/ES.

2. V primerih iz člena 23(4)(b) in v primerih neutemeljenih prošenj za azil, za katere se uporablja katera koli od okoliščin, ki so naštet v členu 23(4)(a) in (c) do (o), lahko države članice prošnjo štejejo tudi za očitno neutemeljeno, če jo kot tako predvideva nacionalna zakonodaja.

Člen 29

Minimalni skupni seznam tretjih držav, ki se štejejo za varne izvorne države

1. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino sprejme minimalni skupni seznam tretjih držav, ki jih države članice v skladu s Prilogo II štejejo za varne države.

2. Svet lahko na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino spremeni minimalni skupni seznam tako, da v skladu s Prilogo II doda ali črta tretje države. Komisija preuči vsako prošnjo Sveta ali države članice, da naj predloži predlog za spremembo minimalnega skupnega seznama.

3. Pri pripravi predloga po odstavkih 1 ali 2 Komisija uporabi podatke držav članic, lastne podatke in po potrebi podatke UNHCR, Sveta Evrope in drugih ustreznih mednarodnih organizacij.

4. Kadar Svet od Komisije zahteva pripravo predloga za črtanje tretje države z minimalnega skupnega seznama, obveznost držav članic v zvezi s to tretjo državo v skladu s členom 31(2) začasno preneha z dnem, ki sledi sklepu Sveta, s katerim zahteva predložitev predloga.

5. Kadar država članica od Komisije zahteva, naj Svetu predloži predlog za črtanje tretje države z minimalnega skupnega seznama, ta država članica pisno uradno obvesti Svet o zahtevi, ki jo je naslovila na Komisijo. Obveznost te države članice v skladu s členom 31(2) v zvezi s tretjo državo začasno preneha z dnem, ki sledi uradnemu obvestilu Svetu.

6. Evropski parlament je obveščen o začasnih prenehanjih obveznosti iz odstavkov 4 in 5.

7. Začasna prenehanja obveznosti iz odstavkov 4 in 5 se končajo v treh mesecih, razen če Komisija pred iztekom tega obdobja predlaga črtanje tretje države z minimalnega skupnega seznama. Začasna prenehanja obveznosti se v vsakem primeru končajo, ko Svet zavrne predlog Komisije za črtanje tretje države s seznama.

8. Komisija na zahtevo Sveta poroča Evropskemu parlamentu in Svetu, ali so razmere v državi, ki je na minimalnem skupnem seznamu, še vedno v skladu s Prilogo II. Ob predložitvi svojega poročila lahko Komisija poda priporočila in predloge, za katere meni, da so ustrezni.

Člen 30

Nacionalna označitev tretjih držav za varne izvorne države

1. Brez poseganja v člen 29 lahko države članice ohranijo ali sprejmejo zakonodajo, ki v skladu s Prilogo II dopušča nacionalno označitev dodatnih tretjih držav, ki jih ni na minimalnem skupnem seznamu, za varne izvorne države za namene obrav-

navanja prošenj za azil. To lahko vključuje označitev dela države za varnega, kadar so v tem delu izpolnjeni pogoji iz Priloge II.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko države članice ohranijo zakonodajo, ki je bila v veljavi dne 1. decembra 2005 in ki dopušča nacionalno označitev dodatnih tretjih držav, ki jih ni na minimalnem skupnem seznamu, za varne izvorne države za namene obravnavanja prošenj za azil, če se prepričajo, da osebe v zadevnih tretjih državah na splošno niso podvržene:

(a) preganjanju, kot je opredeljeno v členu 9 Direktive 2004/83/ES; niti

(b) mučenju ali nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.

3. Države članice lahko prav tako ohranijo zakonodajo, ki je bila v veljavi dne 1. decembra 2005 in ki dopušča nacionalno označitev dela države za varnega ali državo ali del države za varna za določeno skupino ljudi v tej državi, če so izpolnjeni pogoji iz odstavka 2 glede tega dela ali te skupine.

4. Pri ocenjevanju, ali je država varna izvorna država v skladu z odstavkoma 2 in 3, države članice upoštevajo pravni položaj, uporabo prava in splošne politične razmere v zadevni tretji državi.

5. Ocenjevanje, ali je država varna izvorna država v skladu s tem členom, temelji na različnih virih podatkov, vključujoč zlasti podatke iz drugih držav članic, UNHCR, Sveta Evrope in drugih ustreznih mednarodnih organizacij.

6. Države članice obveščajo Komisijo o državah, ki so v skladu s tem členom označene za varne izvorne države.

Člen 31

Koncept varne izvorne države

1. Tretja država, ki je bila bodisi v skladu s členom 29 bodisi s členom 30 označena za varno izvorno državo, se lahko po individualnem obravnavanju prošnje šteje za določenega prosilca za azil za varno izvorno državo samo, če:

(a) ima prosilec državljanstvo te države; ali

(b) je prosilec oseba brez državljanstva in je imel prej stalno prebivališče v tej državi

ter če ni izkazal nikakršnih resnih razlogov, zaradi katerih bi se štelo, da ta država glede na njegove osebne okoliščine z ozirom na njegovo prošnjo za status begunca v skladu z Direktivo 2004/83/ES ni varna izvorna država.

2. Države članice v skladu z odstavkom 1 štejejo prošnjo za azil za neutemeljeno, če je tretja država v skladu s členom 29 označena za varno.

3. Države članice v nacionalni zakonodaji določijo nadaljnja pravila in podrobnosti o načinu uporabe koncepta varne izvorne države.

ODDELEK IV

Člen 32

Naknadne prošnje

1. Kadar oseba, ki je zaprosila za azil v državi članici, poda naknadne navedbe ali vloži naknadno prošnjo v isti državi članici, lahko ta država članica obravnava te naknadne navedbe ali elemente naknadne prošnje v okviru obravnavanja predhodne prošnje ali v okviru pregleda ali odločanja o pritožbi na odločbo, v kolikor lahko pristojni organi v teh postopkih upoštevajo in obravnavajo vse elemente naknadnih navedb ali naknadnih prošenj.

2. Poleg tega lahko države članice uporabijo poseben postopek iz odstavka 3, če oseba vloži naknadno prošnjo za azil:

(a) potem ko je bila njena predhodna prošnja umaknjena ali je od nje odstopila v skladu s členoma 19 ali 20;

(b) po izdaji odločbe o predhodni prošnji. Države članice se lahko odločijo tudi, da ta postopek uporabijo šele po izdaji dokončne odločbe.

3. Naknadna prošnja za azil je najprej predmet predhodne obravnave o tem, ali so se po umiku predhodne prošnje ali po izdaji odločbe v zvezi s prošnjo iz odstavka 2(b) tega člena pojavili ali bili s strani prosilca navedeni novi elementi ali ugotovitve v zvezi z vprašanjem, ali prosilec izpolnjuje pogoje za status begunca v skladu z Direktivo 2004/83/ES.

4. Če se po predhodni obravnavi iz odstavka 3 tega člena pojavijo ali so s strani prosilca navedeni novi elementi, ki

pomembno povečujejo verjetnost, da prosilec izpolnjuje pogoje za status begunca v skladu z Direktivo 2004/83/ES, se obravnavanje prošnje nadaljuje v skladu s Poglavjem II.

5. Države članice lahko v skladu z nacionalno zakonodajo nadaljujejo z obravnavanjem naknadne prošnje, kadar obstajajo drugi razlogi, na podlagi katerih je treba primer ponovno odpreti.

6. Države članice se lahko odločijo, da nadaljujejo z obravnavanjem samo, če zadevni prosilec brez svoje krivde v predhodnem postopku ni mogel uveljaviti okoliščin iz odstavkov 3, 4 in 5 tega člena, zlasti z uveljavljanjem svoje pravice do učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 39.

7. Postopek iz tega člena se lahko uporabi tudi v primeru nepreskrbljene osebe, ki vloži prošnjo, potem ko je v skladu s členom 6(3) podala soglasje, da bo njen primer del prošnje, ki je bila vložena v njenem imenu. V tem primeru se bo v okviru predhodne obravnave iz odstavka 3 tega člena preučilo, ali obstajajo dejstva v zvezi z okoliščinami nepreskrbljene osebe, ki upravičujejo ločeno prošnjo.

Člen 33

Opustitev zglasitve

Države članice lahko ohranijo ali sprejmejo postopek iz člena 32 za primere, ko je prosilec, ki se bodisi naklepno bodisi iz velike malomarnosti ob določenem času ni zglasil v sprejemnem centru ali pri pristojnih organih, prošnjo za azil vložil kasneje.

Člen 34

Postopkovna pravila

1. Države članice zagotovijo, da so vsem prosilcem za azil, katerih prošnja je predmet predhodne obravnave v skladu s členom 32, zagotovljena jamstva iz člena 10(1).

2. Države članice lahko v nacionalnem pravu določijo pravila o predhodni obravnavi v skladu s členom 32. Ta pravila lahko med drugim:

(a) obvezujejo zadevnega prosilca, da navede dejstva in predloži dokaze, ki upravičujejo nov postopek;

(b) zahtevajo, da zadevni prosilec predloži nove podatke v določenem roku od trenutka, ko jih je sam pridobil;

- (c) dovoljujejo izvedbo predhodne obravnave zgolj na podlagi pisnih navedb brez osebnega razgovora.

Ti pogoji prosilcu za azil ne smejo onemogočiti dostopa do novega postopka, niti ne povzročiti dejanskega izničenja ali resne okrnjenosti tega dostopa.

3. Države članice zagotovijo, da

- (a) je prosilec ustrezno obveščen o izidu predhodne obravnave in, če se prošnja ne bo nadalje obravnavala, o razlogih in možnostih za pritožbo ali preučitev te odločitve;
- (b) če gre za eno od okoliščin iz člena 32(2), organ za presojo v najkrajšem možnem času nadaljuje z obravnavanjem naknadne prošnje v skladu z določbami Poglavlja II.

ODDELEK V

Člen 35

Postopki na meji

1. Države članice lahko v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz Poglavlja II predvidijo postopke, v katerih se na mejah ali v tranzitnih območjih države članice odloča o prošnjah, ki so bile vložene na teh krajih.

2. Vendar lahko, kadar postopki iz odstavka 1 niso predvideni, države članice ob upoštevanju določb tega člena in v skladu z zakoni in drugimi predpisi, ki so v veljavi dne 1. decembra 2005, ohranijo postopke, ki odstopajo od temeljnih načel in jamstev iz Poglavlja II, v katerih se na meji ali na tranzitnih območjih odloča o tem, ali se prosilcem za azil, ki se nahajajo na teh krajih in so tam vložili prošnjo za azil, dovoli vstop na njihovo ozemlje.

3. S postopki iz odstavka 2 se predvsem zagotovi, da se:

- (a) zadevnim osebam brez poseganja v člen 7 dovoli, da ostanejo na meji ali tranzitnih območjih države članice;
- (b) zadevne osebe takoj obvesti o njihovih pravicah in obveznostih, kot je navedeno v členu 10(1)(a);
- (c) zadevnim osebam omogoči dostop, če je to potrebno, do storitev tolmačenja, kot je navedeno v členu 10(1)(b);
- (d) preden pristojni organ odloči v takšnih postopkih zadevnim osebam omogoči razgovor v zvezi z njihovo prošnjo za azil,

ki ga vodijo osebe s primernim znanjem o ustreznih standardih, ki se uporabljajo na področju azilnega in begunskega prava, kot je navedeno v členih 12, 13 in 14;

- (e) zadevnim osebam omogoči posvetovanje s pravnim ali drugim svetovalcem, ki ga kot takšnega priznava in dopušča nacionalno pravo, kot je navedeno v členu 15(1); in
- (f) zadevnim osebam omogoči, da imajo zastopnika, imenovanega v primerih mladoletnikov brez spremstva, kot je navedeno v členu 17(1), razen če se uporablja člen 17(2) ali (3).

Poleg tega, kadar pristojni organ ne dovoli vstopa, ta pristojni organ navede dejanske in pravne razloge, zakaj se prosilčeva prošnja za azil šteje za neutemeljeno ali nedopustno.

4. Države članice zagotovijo, da se v postopkih iz odstavka 2 odloči v razumnem roku. Če ni odločeno v štirih tednih, se prosilcu za azil dovoli vstop na ozemlje države članice, da bi se njegovo prošnjo obravnavalo v skladu z ostalimi določbami te direktive.

5. V primeru izjemnih prihodov ali prihodov, pri katerih gre za veliko število državljanov tretje države ali oseb brez državljanstva, ki vložijo prošnje za azil na meji ali na tranzitnih območjih, zaradi česar je praktično nemogoče izvajati določbe iz odstavka 1 ali poseben postopek iz odstavkov 2 in 3, je navedene postopke mogoče izvajati tudi kadar in kolikor časa so ti državljani tretje države in osebe brez državljanstva normalno nastanjeni v bližini meje ali tranzitnega območja.

ODDELEK VI

Člen 36

Koncept evropske varne tretje države

1. Države članice lahko predvidijo, da se, kadar pristojni organ na podlagi dejstev ugotovi, da prosilec poskuša nezakonito vstopiti ali da je nezakonito vstopil na ozemlje države članice iz varne tretje države iz odstavka 2, ne opravi obravnavanje ali ne opravi celovito obravnavanje prošnje za azil in varnosti prosilca glede na njegove osebne okoliščine, kot je navedeno v Poglavlju II.

2. Za namene odstavka 1 se tretja država lahko šteje za varno tretjo državo samo, če:

- (a) je ratificirala in spoštuje določbe Ženevske konvencije brez kakršnih koli geografskih omejitev;

(b) ima z zakonom predpisan azilni postopek;

(c) je ratificirala Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter spoštuje njene določbe, vključno s standardi za učinkovita pravna sredstva; in

(d) jo za varno označi Svet v skladu z odstavkom 3.

3. Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom s kvalificirano večino sprejme ali spremeni skupen seznam tretjih držav, ki se štejejo za varne tretje države za namene odstavka 1.

4. Zadevne države članice v nacionalnem pravu v skladu z načelom nevračanja po Ženevski konvenciji določijo načine izvajanja določb odstavka 1 in posledice odločb na podlagi teh določb, vključno z določitvijo izjem pri izvajanju tega člena zaradi humanitarnih ali političnih razlogov ali razlogov v zvezi z mednarodnim javnim pravom.

5. Pri izvajanju odločbe, ki temelji izključno na tem členu, države članice:

(a) o tem obvestijo prosilca; in

(b) posredujejo prosilcu dokument, s katerim oblastem tretje države v jeziku te države sporočajo, da prošnja vsebinsko ni bila obravnavana.

6. Kadar varna tretja država prosilca za azil ne sprejme ponovno, države članice zagotovijo dostopnost postopka v skladu s temeljnimi načeli in jamstvi iz Poglavlja II.

7. Države članice, ki so v skladu z nacionalno zakonodajo, ki je bila v veljavi dne 1. decembra 2005, in na podlagi meril iz odstavka 2(a), (b) in (c) tretje države označile za varne tretje države, lahko odstavek 1 uporabljajo za te tretje države, dokler Svet ne sprejme skupnega seznama v skladu z odstavkom 3.

POGLAVJE IV

POSTOPKI ZA ODVZEM STATUSA BEGUNCA

Člen 37

Odvzem statusa begunca

Države članice zagotovijo, da se lahko postopek odvzema statusa begunca določeni osebi začne, kadar se pojavijo novi elementi ali ugotovitve, ki kažejo, da je treba veljavnost statusa begunca ponovno preučiti.

Člen 38

Postopkovna pravila

1. Države članice zagotovijo, da so, kadar pristojni organ preučuje možnost odvzema statusa begunca državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva v skladu s členom 14 Direktive 2004/83/ES, tej osebi zagotovljena naslednja jamstva:

(a) pisno obvestilo, da pristojni organ ponovno preučuje, ali je upravičena do statusa begunca, in o razlogih za takšno preučevanje; in

(b) možnost, da na osebnem razgovoru v skladu s členom 10(1)(b) ter členi 12, 13 in 14 ali v pisni izjavi navede razloge, zakaj ji status begunca ne bi smel biti odvzet.

Poleg tega države članice zagotovijo, da v okviru takšnega postopka:

(c) pristojni organ lahko pridobi točne in ažurne podatke o splošnih razmerah, ki vladajo v izvornih državah zadevnih oseb, iz različnih virov, kot je npr., kadar je to primerno, UNHCR; in

(d) pri zbiranju podatkov o posameznem primeru ponovne preučitve statusa begunca se podatki od zatrjevanih subjektov preganjanja ne pridobivajo tako, da bi bili ti subjekti neposredno obveščeni, da je zadevna oseba begunec, kar bi ogrozilo telesno integriteto te osebe in njenih nepreskrbljenih oseb ali svobodo in varnost njegovih družinskih članov, ki še vedno živijo v izvorni državi.

2. Države članice zagotovijo, da se odločba pristojnega organa o odvzemu statusa begunca izda v pisni obliki. Odločba vsebuje obrazložitev dejanskih in pravnih razlogov zanjo ter pisni pouk o tem, kako jo je mogoče izpodbijati.

3. V primeru, da pristojni organ izda odločbo o odvzemu statusa begunca, se prav tako uporabljajo členi 15(2), 16(1) in 21.

4. Brez poseganja v odstavke 1, 2 in 3 tega člena se države članice lahko odločijo, da status begunca ugasne po samem zakonu v primeru prenehanja v skladu s členom 11(1)(a) do (d) Direktive 2004/83/ES ali če se je begunec nedvoumno odpovedal priznanemu statusu begunca.

POGLAVJE V

PRITOŽBENI POSTOPKI

Člen 39

Pravica do učinkovitega pravnega sredstva

1. Države članice zagotovijo, da ima prosilec za azil pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem zoper:

(a) odločbo, izdano v zvezi z njegovo prošnjo za azil, vključno z odločbo:

(i) o tem, da je prošnja v skladu s členom 25(2) nedopustna;

(ii) na meji ali tranzitnih območjih države članice, kot je navedena v členu 35(1);

(iii) o tem, da se v skladu s členom 36 obravnavanje ne opravi;

(b) zavrnitev ponovnega odprtja obravnavanja prošnje po njegovi prekinitvi v skladu s členoma 19 in 20;

(c) odločbo v skladu s členoma 32 in 34, da se naknadna prošnja ne bo obravnavala;

(d) odločbo o prepovedi vstopa v okviru postopkov, določenih v členu 35(2);

(e) odločbo o odvzemu statusa begunca v skladu s členom 38.

2. Države članice predvidijo roke in druga potrebna pravila za uveljavljanje pravice prosilca do učinkovitega pravnega sredstva v skladu z odstavkom 1.

3. Države članice, kadar je primerno, predvidijo v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi pravila glede:

(a) vprašanja, ali ima pravno sredstvo v skladu z odstavkom 1 za posledico, da prosilec lahko ostane v zadevni državi članici do odločitve o pravnem sredstvu;

(b) možnosti pravnega sredstva ali zaščitnih ukrepov, kadar pravno sredstvo v skladu z odstavkom 1 nima za posledico, da prosilec lahko ostane v zadevni državi članici do odločitve o pravnem sredstvu. Države članice lahko predvidijo tudi pravno sredstvo po uradni dolžnosti; in

(c) temeljev za izpodbijanje odločb iz člena 25(2)(c) v skladu z metodologijo, ki se uporablja po členu 27(2)(b) in (c).

4. Države članice lahko določijo roke, v katerih mora sodišče v skladu z odstavkom 1 preučiti odločbe organa za presojo.

5. Kadar se prosilcu prizna status, ki zagotavlja enake pravice in ugodnosti v okviru nacionalnega prava in prava Skupnosti kot status begunca v skladu z Direktivo 2004/83/ES, se lahko šteje, da je prosilec imel na razpolago učinkovito pravno sredstvo, če sodišče na podlagi nezadostnega interesa prosilca za nadaljevanje postopkov odloči, da je pravno sredstvo iz odstavka 1 nedopustno ali da bo najverjetneje neuspešno.

6. Države članice lahko v nacionalni zakonodaji določijo tudi pogoje, na podlagi katerih se lahko domneva, da je prosilec implicitno umaknil ali odstopil od pravnega sredstva iz odstavka 1, skupaj s postopkovnimi pravili, ki jih je pri tem treba upoštevati.

POGLAVJE VI

SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 40

Izpodbijanje s strani javnih organov

Ta direktiva ne vpliva na možnost, da javni organi izpodbijajo upravne in/ali sodne odločbe, ki jih predvideva nacionalna zakonodaja.

Člen 41

Tajnost

Države članice zagotovijo, da so organi, ki izvajajo to direktivo, glede vseh podatkov, ki jih pridobijo med svojim delom, zavezani načelu tajnosti, kot je opredeljeno v nacionalnem pravu.

Člen 42

Poročilo

Komisija najpozneje 1. decembra 2009 poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te direktive v državah članicah in predlaga vse potrebne spremembe. Države članice pošljejo Komisiji vse podatke, ki so potrebni za pripravo tega poročila. Po predložitvi poročila Komisija poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te direktive v državah članicah najmanj vsaki dve leti.

Člen 43

Prenos

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 1. decembra 2007. V zvezi s členom 15 države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 1. decembra 2008. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Države članice pošljejo Komisiji besedila določb predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 44

Prehodno obdobje

Države članice uporabljajo zakone in druge predpise iz člena 43 za prošnje za azil, ki so vložene po 1. decembru 2007, in za postopke za odvzem statusa begunca, ki se začnejo po 1. decembru 2007.

Člen 45

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske Unije*.

Člen 46

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti.

V Bruslju, 1. decembra 2005

Za Svet

Predsednik

Ashton of UPHOLLAND

PRILOGA I

Opredeleitev pojma „organ za presojo“

Pri izvajanju določb te direktive lahko Irska, v kolikor se bodo še naprej izvajale določbe člena 17(1) *Zakona o beguncih iz leta 1996* (s spremembami), šteje, da:

- „*organ za presojo*“ iz člena 2(e) te direktive pomeni Urad komisarja za prošnje beguncev, če gre za preučitev, ali naj se prosilca razglasi ali naj se ga ne razglasi za begunca; in
- „*odločbe na prvi stopnji*“ iz člena 2(e) te direktive vključujejo priporočila Komisarja za prošnje beguncev o tem, ali naj se prosilca razglasi ali naj se ga ne razglasi za begunca.

Irska bo Komisijo uradno obvestila o vseh spremembah določb člena 17(1) *Zakona o beguncih iz leta 1996* (s spremembami).

PRILOGA II

Označitev držav za varne izvorne države za namene členov 29 in 30(1)

Država se šteje za varno izvorno državo, če se na podlagi pravnega položaja, uporabe prava v okviru demokratičnega sistema in splošnih političnih okoliščin lahko sklepa, da tam na splošno in redno ni nikakršnega preganjanja, kakor je opredeljeno v členu 9 Direktive 2004/83/ES, ni mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja in ni ogroženosti zaradi vsesplošnega nasilja v razmerah mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada.

Pri ocenjevanju se med drugim upošteva tudi obseg zagotavljanja varnosti pred preganjanjem ali zlorabami z:

- (a) ustreznimi zakoni in predpisi države in načinom na katerega se ti uporabljajo;
- (b) spoštovanjem pravic in svoboščin, določenih v Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in/ali v Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah in/ali v Konvenciji proti mučenju, zlasti pa pravic, od katerih v skladu s členom 15(2) Evropske konvencije ni mogoče odstopati;
- (c) upoštevanjem načela nevračanja v skladu z Ženevsko konvencijo;
- (d) obstojem sistema učinkovitih pravnih sredstev zoper kršitve teh pravic in svoboščin.

PRILOGA III

Opredelitev pojma „prosilec“ ali „prosilec za azil“

Pri izvajanju določb te direktive lahko Španija, če bodo še naprej veljale določbe „Ley 30/1992 de Régimen jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común“ z dne 26. novembra 1992 in „Ley 29/1998 reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa“ z dne 13. julija 1998, šteje, da za namene Poglavlja V pojem „prosilec“ ali „prosilec za azil“ v členu 2(c) te direktive vključuje „*recurrente*“, kot je opredeljen v zgoraj navedenih aktih.

„*Recurrente*“ je za namene izvrševanja njegove pravice do učinkovitega pravnega sredstva iz Poglavlja V upravičen do enakih jamstev kot „prosilec“ ali „prosilec za azil“, kot so določena v tej direktivi.

Španija o vseh pomembnih spremembah zgoraj navedenih zakonov uradno obvesti Komisijo.
